

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/117/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813206612
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8813206612.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobkyne Q. W., nar. X.X.XXXX, bytom O. XX proti žalovaným 1/ B. W., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XX, 2/ Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, o neplatnosť právneho úkonu s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Z. nad E. zo dňa 13.1.2015 č. k. 5C/271/2013-57 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a priznal žalovaným v 1.a 2.rade náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu po 100 %.

Mal za zistené, že dňa 23.5.2013 žalovaní v 1.a 2.rade uzatvorili úverovú zmluvu, na základe ktorej bola žalovanému v 1.rade poukázaná suma vo výške 7.000,- eur. Právoplatným rozsudkom bolo zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov - žalobkyne a žalovaného v 1.rade, keď rozsudok nadobudol právoplatnosť 15.10.2013. Žalovaný v 1.rade bol v trestnom konaní uznaný vinným zo zločinu úverových podvodov v súvislosti s takto uzatvorenou úverovou zmluvou (spis Okresného súdu Z. nad E. sp. zn. 12T/9/2014). Sú prvého stupňa zdôraznil, že rozlišovanie vecí bežných a ostatných, tak ako to robí ust. § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, má opodstatnenie iba vtedy, ak ide o spoločné veci. Ak o také veci nejde, potom toto rozlišovanie stráca zmysel. Ak sa napr. až kúpnu zmluvou mala získať vec do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, potom túto kúpnu zmluvu nemožno považovať za právny úkon, ktorý sa týka spoločnej veci. Naopak, ide o právny úkon spadajúci do výlučnej sféry každého z manželov, a to aj za stavu, keď na zaplatenie kúpnej ceny boli použité spoločné peniaze bez súhlasu druhého manžela. Preto kupujúci manžel nepotrebuje, aj keď nejde o bežnú záležitosť, súhlas druhého manžela len na platnosť takejto zmluvy, pretože z nej je oprávnený a zaviazaný iba on sám. Taktiež poukázal na ustálenú judikatúru s tým, že pri zmluve o pôžičke, ktorú ako dlžník uzatvára iba jeden z manželov, tento na jej platné uzatvorenie nepotrebuje súhlas druhého manžela a zo zmluvy o pôžičke je zaviazaný len ten z manželov, ktorý ju ako dlžník uzavrel. Teda v takom prípade nepôjde o solidárnu oprávnenosť i zodpovednosť, ktorá sa inak vzťahuje na všetky právne úkony týkajúce sa spoločnej veci bez zreteľa na to, či ide o bežnú vec alebo nie, a to preto, že zmluva o pôžičke, ktorú ako dlžník uzatvára iba jeden z manželov nie je právnym úkonom týkajúcim sa spoločnej veci. Priamym dôsledkom toho, že zmluvy o pôžičke, ktorú ako dlžník uzavrel iba jeden z manželov je zaviazaný len ten z manželov, ktorý ju ako dlžník uzavrel je to, že majetok vo výlučnom vlastníctve druhého z manželov nie je v dôsledku neplnenia záväzku dlžníka z takejto zmluvy ohrozený. Vyššie uvedené vysvetlenie nič nemení na tom, že pre platnosť zmluvy o pôžičke, ktorú ako dlžník uzatvára iba jeden z manželov, tento na jej platné uzavretie nepotrebuje súhlas druhého manžela, a preto žalobu zamietol.

O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 7 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania poukázala na to, že do BSM sa dostáva prijatím každý príjem manželov spoločný alebo z nároku toho-ktorého jednotlivo, napr. z pracovnej činnosti a iných zdrojov. Úver je taktiež zdrojom BSM a peniaze vyplatené na základe akéhokoľvek úveru hoc len jedným z manželov za trvania BSM, či už je to úkon platný alebo nie, patria do bezpodielového spoluvlastníctva. Uvádza, že v danej právnej veci sa predmetom BSM stal príjem vo výške 7.000,- eur nadobudnutý žalovaným v 1.rade titulom zmluvy o úvere. Tieto finančné prostriedky z právneho hľadiska predstavujú hnutelnú vec a uzavretie úverovej zmluvy zo strany žalovaného v 1.rade je právnym úkonom týkajúcim sa spoločnej veci, pri ktorom došlo k dispozícii, teda k prijatiu peňazí vo výške 7.000,- eur tvoriacich predmet bezpodielového spoluvlastníctva. Má za to, že právny úkon žalovaného v 1.rade týkajúci sa nadobudnutia týchto finančných prostriedkov sa týka spoločnej veci nadobudnutej do vlastníctva manželov, nejde o bežnú záležitosť. Ako manželka a žalobkyňa má právny záujem na podaní žaloby o neplatnosť daného právneho úkonu, pretože na takýto úkon súhlas, či už písomne alebo inak, nedala. Právny úkon účastníkov zmluvy o úvere je absolútne neplatný podľa jej názoru aj v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, pričom súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku sa touto právnou skutočnosťou nezaoberal a v tomto smere absentuje aj právne zdôvodnenie. Súd musí na túto neplatnosť prihliadať, resp. musí z nej vyvodzovať dôsledky aj bez návrhu z úradnej povinnosti. Verejný záujem tu prevažuje nad osobnými záujmami účastníkov absolútne neplatného právneho úkonu. Zdôrazňuje tiež, že na základe právoplatného rozsudku bol žalovaný v 1.rade uznaný vinným zo zločinu úverového podvodu v tom zmysle, že uzatvoril túto úverovú zmluvu na finančnú hotovosť vo výške 7.000,- eur, pričom do žiadosti o úver uviedol, že jeho čistý mesačný príjem je 508,- eur, čo nebola pravda a taktiež uviedol jej čistý mesačný príjem 1.000,- eur, pričom jej príjem bol v tom čase 279,68 eur. Vedome tak uviedol nepravdivé skutočnosti, čím uviedol do omylu žalovanú v 2.rade.

Žalovaný v 2.rade navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Zastáva názor, že na uzatvorenie úverovej zmluvy nie je potrebný súhlas žalobkyne, pretože, ak si jeden z manželov od iného požičiava peniaze, vystupuje ako dlžník, je zo zmluvy o úvere zaviazaný a oprávnený len ten z manželov, ktorý ju ako dlžník uzavrel. Uvádza, že vzniknutú pohľadávku voči žalovanému v 1.rade si bude z titulu náhrady škody uplatňovať, keďže ide o škodu, ktorá bola spôsobená spáchaním zločinu úverového podvodu a nie z titulu uzavretia úverovej zmluvy v civilnom konaní, teda v spotrebiteľskom spore. Má za to, že zo strany žalobcu nebol preukázaný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti tejto úverovej zmluvy ani účel, ktorý sa podanou žalobou snaží dosiahnuť s poukazom na to, že žalovaný v 2.rade bude požadovať od prvého žalovaného pohľadávku z titulu náhrady škody.

Žalovaný v 1.rade sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p., spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že nie sú dané podmienky pre potvrdenie ani pre zmenu rozsudku, ktorý je nepreskúmateľný pre absenciu dostatočných dôvodov, keď zároveň súd prvého stupňa sa nevyporiadal so všetkými okolnosťami podstatnými pre správne rozhodnutie o veci.

Ako je zrejmé z obsahu spisu, dňa 23.5.2013 bola medzi žalovanými v 1.a 2.rade uzatvorená úverová zmluva, na základe ktorej žalovaný v 2.rade poskytol žalovanému v 1.rade bezúčelový úver vo výške 7.000,- eur. Finančné prostriedky v uvedenej výške boli na účet žalovaného v 1.rade poukázané dňa 31.5.2013. Žalobkyňa a žalovaný v 1.rade sú manželmi s tým, že žalobkyňa bezprostredne po uzatvorení tejto úverovej zmluvy podala na Okresnom súde Z. nad E. dňa 5.6.2013 žalobu o zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov za trvania manželstva. O takto podanej žalobe rozhodol Okresný súd Z. nad E. rozsudkom z 19.8.2013 č. k. 8C/113/2013-16, ktorým zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaného v 1.rade a rozsudok sa stal právoplatným dňa 15.10.2013.

V súvislosti s takto uzatvorenou úverovou zmluvou bol žalovaný v 1.rade uznaný vinným zo spáchania zločinu úverového podvodu (§ 222 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona) po zistení, že žalovaný v 1.rade uhradil iba dve splátky, ďalej úver nespláca a tiež do žiadosti o úver uviedol, že jeho čistý mesačný príjem je vo výške 508,- eur, čo nebola pravda, keď jeho príjem v tom čase bol dôchodok vo výške 344,- eur. Taktiež uviedol čistý mesačný príjem manželky (žalobkyne) 1.000,- eur, keď jej čistý príjem v tom čase bol 279,68 eur, teda vedome uviedol nepravdivé skutočnosti, čím takto uviedol do

omylu žalovaného v 2.rade a spôsobil mu škodu. Rozsudok Okresného súdu Z. nad E. z 3.4.2014 č. k. 12T/9/2014-146 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 3.4.2014.

Podľa § 144 Občianskeho zákonníka, veci v bezpodielovom spoluvlastníctve užívajú obaja manželia spoločne; spoločne uhrádzajú aj náklady vynaložené na veci alebo spojené s ich užívaním a udržiavaním.

Podľa § 145 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne.

Podľa § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pohľadávka veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, môže byť pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Ust. § 145 Občianskeho zákonníka, upravuje právny vzťah bezpodielových spoluvlastníkov k tretím osobám pokiaľ ide o spoločné veci. Podľa tohto ustanovenia môže bežné veci týkajúce sa spoločnej veci vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov inak je právny úkon v zmysle ust. § 40a Občianskeho zákonníka neplatný, avšak za predpokladu, že druhý z manželov sa tejto neplatnosti dovoľá. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú voči tretím osobám oprávnení a povinní obaja manželia solidárne.

Žalobkyňa sa podaným návrhom domáha určenia neplatnosti uzatvorenia úverovej zmluvy, keďže žalovaný v 1.rade nepochybne túto zmluvu uzavrel bez jej súhlasu. Túto skutočnosť v priebehu konania žalovaný v 1.rade nepoprel. Žalobkyňa tiež poukazovala na to, že dlhodobo pracuje v zahraničí a nechce byť zodpovedná za konanie žalovaného v 1.rade, následkom ktorého vznikol dlh v rozsahu 7.000,- eur s prísl. .

K námietke žalovaného v 2.rade o nedostatku naliehavého právneho záujmu na takomto určení je potrebné uviesť, že nepochybne tento naliehavý právny záujem žalobkyne je daný, keďže plnenie z takejto zmluvy môže mať nepriaznivý vplyv na majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve jej a žalovaného v 1.rade, konkrétne na jeho hodnotu, keďže uspokojenie dlhu môže byť realizované aj z majetku patriaceho do teraz už zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov, aj keď ide o záväzok len žalovaného v 1.rade ako jedného z manželov. Za tejto situácie nemožno žalobkyňu uprieť naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o úvere, ktorá môže mať priamy vplyv na jej majetkové postavenie. Je potrebné zdôrazniť, že rozhodnutie súdu v občianskom súdnom konaní o zrušení bezpodielového spoluvlastníctva manželov za trvania manželstva je konštitutívnym rozhodnutím s účinkami ex nunc. Preto napr. súd nemôže svojim rozhodnutím zrušiť bezpodielové spoluvlastníctvo späťne ku dňu podania návrhu alebo k inému termínu ani túto otázku nemôže riešiť ako predbežnú v konaní o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a pod..

Súd prvého stupňa sa nevyporiadal dostatočne s namietanou skutočnosťou ohľadom aplikácie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ustálenie, či uzatvorenie tejto zmluvy o úvere bolo bežnou vecou. V tejto súvislosti je potrebné vyhodnotiť finančné a majetkové pomery účastníkov konania za účelom nepochybného posúdenia, či na uzatvorenie zmluvy o úvere sa vyžadoval aj súhlas žalobkyne ako manželky žalovaného v 1.rade. Súd prvého stupňa napokon neposúdil platnosť takto uzatvorenej zmluvy aj z pohľadu § 39 Občianskeho zákonníka, ako to bolo žalobkyňou v priebehu konania namietané.

V tejto súvislosti odvolací súd upriamuje pozornosť na existenciu nálezu Ústavného súdu SR I. ÚS/26/2010, ktorý poukázal okrem iného na to, že pri interpretácii ust. § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, súdy nemôžu vychádzať len z bezprostredného (priameho) vzťahu k spoločným veciam, ale musia zohľadniť aj možné právne účinky konkrétneho právneho úkonu vo sfére spoločných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ústavný súd zdôraznil, že súdy mali v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov účastníkov konania ústavnú povinnosť skúmať, či ide alebo nejde o bežnú vec, a teda, či na realizáciu daného právneho úkonu je alebo nie je potrebný súhlas druhého

manžela, a či z tohto pohľadu ide o platný alebo relatívne neplatný právny úkon. Podľa ústavného súdu mali sudy namietaný právny úkon (v uvádzanom prípade dohodu o pristúpení k záväzku) posudzovať aj cez prizmu dobrým mravom, pretože aj v tomto kontexte mohlo ísť o úkon priečiaci sa dobrým mravom, a teda neplatný (§ 39 OZ). Ústavný súd sa v danom prípade neuspokojil len s konštatovaním súdov, že „zmluva je zmluva“, ale skúmal aj sociálne pozadie jej uzatvorenia účastníkmi.

Súd prvého stupňa sa preto v ďalšom konaní vyporiada so všetkými takto uplatnenými námietkami zo strany žalobkyne aj v zmysle uvádzaných záverov a následne o veci opätovne rozhodne. Odvolací súd za tejto situácie napadnutý rozsudok zrušil postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ h/ O.s.p. a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.) s tým, že v konečnom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.